

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 10C/178/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2114220164
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboslava Vanková
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2015:2114220164.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava samosudkyňou JUDr. Ľuboslavou Vankovou v právnej veci navrhovateľa: ARRIVA NITRA a.s., IČO 36 545 082, so sídlom Štúrova 72, Nitra, proti odporkyni: E. G., narodená X.X.XXXX, hlásený pobyt I., zastúpená opatrovníčkou pre konanie: W. I., zamestnankyňa tunajšieho súdu, o zaplatenie 141,40 eura, takto

rozhodol:

I. Odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi sumu 70,70 eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Vo zvyšku sa návrh sa zamieťa.

III. Žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa návrhom zo dňa 22.7.2013 doručeným súdu dňa 28.7.2013 domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 141,40 eura z dôvodu, že odporkyňa cestovala dňa 22.7.2013 na linke Mestskej hromadnej dopravy číslo 4 v Nitre a dňa 14.8.2013 na linke Mestskej hromadnej dopravy číslo 17 v Nitre bez platného cestovného lístka.

Uznesením č. k. 10C/178/2014-28 zo dňa 13.11.2014 súd ustanovil odporkyni podľa § 29 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku opatrovníčka, nakoľko sa súdu nepodarilo zistiť súčasný pobyt odporkyne.

Súd vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle § 115a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (jedná sa o drobný spor), pričom vykonal dokazovanie oboznámením sa s Návrhom zo dňa 22.7.2014, s Hlásenkou č. 772/13 zo dňa 22.7.2013, s Hlásenkou č. 821/13 zo dňa 14.8.2013, s Upomienkou zo dňa 28.8.2013, s Upomienkou zo dňa 25.9.2013, s Vyjadrením opatrovníčky odporkyne zo dňa 20.1.2015. Rozsudok bol verejne vyhlásený bez nariadenia pojednávania v zmysle § 156 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku. Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli súdu v zákonnej lehote, účastníci konania, resp. zástupcovia, na verejnom vyhlásení rozsudku neboli prítomní.

Z Hlásenky č. 772/13 zo dňa 22.7.2013 vyplýva, že dňa 22.7.2013 bola na linke Mestskej hromadnej dopravy číslo 4 v Nitre, spoj číslo 36, evidenčné číslo vozidla NR 210 EX, o 18.16 hod., vykonaná dopravným kontrolórom číslo 7 kontrola cestovných lístkov, keď bolo zistené, že odporkyňa, ktorej

totožnosť bola overená podľa občianskeho preukazu číslo ST XXX XXX, cestovala bez platného cestovného lístka. Za nesplnenie povinnosti cestovať s platným cestovným lístkom bol odporkyni uložený postih zaplatiť navrhovateľovi sumu 70,70 eura, a to základné cestovné v sume 0,70 eura a sankčnú úhradu k základnému cestovnému v sume 70 eur.

Z Hlásenky č. 821/13 zo dňa 14.8.2013 vyplýva, že dňa 14.8.2013 bola na linke Mestskej hromadnej dopravy číslo 17 v Nitre, spoj číslo 14, evidenčné číslo vozidla NR 285 GA, o 6.06 hod., vykonaná dopravným kontrolórom číslo 7 kontrola cestovných lístkov, keď bolo zistené, že odporkyňa, ktorej totožnosť bola overená podľa občianskeho preukazu číslo ST XXX . XXX, cestovala bez platného cestovného lístka. Za nesplnenie povinnosti cestovať s platným cestovným lístkom bol odporkyni uložený postih zaplatiť navrhovateľovi sumu 70,70 eura, a to základné cestovné v sume 0,70 eura a sankčnú úhradu k základnému cestovnému v sume 70 eur.

Podľa ustanovenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom ku dňu vykonania kontrol spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa ustanovenia § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom ku dňu vykonania kontrol dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa ustanovenia § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom ku dňu vykonania kontrol spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa ustanovenia § 760 Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom ku dňu vykonania kontrol zmluvou o preprave osôb vzniká cestujúcemu, ktorý za určené cestovné použije dopravný prostriedok, právo, aby ho dopravca prepravil do miesta určenia riadne a včas.

Podľa ustanovenia § 14 ods. 1 písm. d) zákona č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave v znení platnom a účinnom ku dňu vykonania kontrol cestujúci je povinný zaplatiť cestovné a na výzvu vodiča, iného člena osádky autobusu alebo revízora preukázať sa platným cestovným lístkom.

Podľa ustanovenia § 14 ods. 2 zákona č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave v znení platnom a účinnom ku dňu vykonania kontrol, ak sa pri kontrole cestovných lístkov v autobuse alebo bezprostredne po vystúpení z neho na zastávke cestujúci nepreukáže vodičovi, inému členovi osádky autobusu alebo revízorovi na jeho výzvu platným cestovným lístkom, je povinný na mieste zaplatiť cestovné a sankčnú úhradu podľa tarify; inak je povinný poskytnúť identifikačné údaje na vymáhanie cestovného a sankčnej úhrady v rozsahu meno a priezvisko, dátum narodenia, adresa trvalého pobytu, číslo občianskeho preukazu alebo iného dokladu totožnosti. Ak ide o maloletého, zisťujú sa identifikačné údaje aj o jeho zákonnom zástupcovi.

Podľa ustanovenia § 17 ods. 2 zákona č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave v znení platnom a účinnom ku dňu vykonania kontrol sankčnú úhradu pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom určí dopravca najviac do stonásobku základného cestovného bez príplatkov.

Podľa ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení neskorších právnych predpisov orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie

predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Podľa ustanovenia § 108 Občianskeho zákonníka práva z prepravy sa premlčujú za jeden rok s výnimkou práv na náhradu škody pri preprave osôb.

Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že odporkyňa cestovala dňa 22.7.2013 na linke Mestskej hromadnej dopravy číslo 4 v Nitre a dňa 14.8.2013 na linke Mestskej hromadnej dopravy číslo 17 v Nitre bez platného cestovného lístka. V prípade vykonania kontroly cestovných lístkov, pri ktorej sa cestujúci nepreukáže platným cestovným lístkom, je cestujúci povinný zaplatiť cestovné a sankčnú úhradu pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom, alebo poskytnúť identifikačné údaje na vymáhanie cestovného a sankčnej úhrady. Odporkyňa cestovala na linkách Mestskej hromadnej dopravy v Nitre bez platných cestovných lístkov, na okamžitú výzvu revízora, následne na písomné výzvy navrhovateľa, nezaplatila cestovné a sankčnú úhradu. Ku dňu vykonania kontrol bola cena cestovného lístka 0,70 eura a sankčná úhrada za cestovanie bez platného cestovného lístka stonásobok základného cestovného, teda suma 70 eura. Odporkyňa nezaplatila sumu 141,40 eura ani na základe dodatočných výziev navrhovateľa zo dňa 28.8.2014 a zo dňa 25.9.2013.

Zmluvou o preprave vzniká dvojstranný právny vzťah medzi dopravcom a cestujúcim, z ktorého právneho vzťahu vyplýva povinnosť dopravcu dopraviť cestujúceho do miesta určenia riadne a včas a povinnosť cestujúceho zaplatiť dopravcovi určené cestovné za použitie dopravného prostriedku. Doprava osoby do miesta určenia sa uskutočňuje dopravným prostriedkom, ktorý si cestujúci zvolil. Formu a spôsob uzavretia zmluvy o preprave osoby zákon žiadnym spôsobom nevymedzuje. Ide teda o neformálnu zmluvu, ktorá sa môže uzavrieť rôznym spôsobom určeným v prepravných poriadkoch podľa druhu a spôsobu dopravy (napr. zakúpením cestovného lístka, vstupom do dopravného prostriedku, znehodnotením cestovného lístka pri vstupe do dopravného prostriedku, dohodou o určení miesta dopravy a pod.) s tým, že podrobnosti o právach a povinnostiach účastníkov zmluvy o preprave sú upravené v prepravných poriadkoch jednotlivých dopravcov.

Právne vzťahy účastníkov zo zmluvy o preprave sa riadia nepochybne ustanovením § 760 a nasl. Občianskeho zákonníka a zákonom č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave. V prejednávanej veci bola zmluva o preprave uzavretá konkludentným konaním spočívajúcim na strane cestujúceho v nástupe do dopravného prostriedku. Zvláštnosť tejto zmluvy o preprave ako zmluvy neformálnej je v tom, že v prípade ak cestujúci nastúpi do dopravného prostriedku konkludentne pristupuje na celý rozsah poskytovanej služby, mlčky pristupuje aj na ďalšie všeobecne známe vedľajšie dojednania zmluvy upravené v osobitnom zákone a v Prepravnom poriadku mestskej hromadnej dopravy v Nitre (vydaného navrhovateľom), t. j. mať u seba platný cestovný lístok a na vyzvanie ho predložiť ku kontrole. Takýmto je aj dojednanie, že ak cestujúci nezaplatí riadne a včas cestovné, ktoré je cenou poskytovanej služby, súhlasí s tým, že mu bude účtovaná sankčná úhrada. Použitie prostriedku hromadnej dopravy je v plnej dispozícii občana ako cestujúceho a je na jeho úvahe, či za takto stanovených podmienok do dopravného prostriedku nastúpi a zmluvu o preprave uzavrie. Vo svojej podstate tieto dojednania predstavujú obsah zmluvy o preprave osôb, pretože vyjadrujú vzájomné práva a im zodpovedajúce povinnosti oboch zmluvných strán, ktoré nie je možné z uvedeného dôvodu oddeliť.

V konaní opatrovníčka odporkyne vzniesla námietku premlčania vo vzťahu k uplatnenému nároku na zaplatenie sumy 70,70 eura z dôvodu, že sa odporkyňa dňa 22.7.2013 nepreukázala na linke Mestskej hromadnej dopravy číslo 4 v Nitre platným cestovným lístkom vychádzajúc z jednoročnej premlčacej doby, ktorou vznesenou námietkou premlčania sa súd zaoberal bez toho, aby skúmal samotnú existenciu subjektívneho práva navrhovateľa.

Premlčanie definujeme ako uplynutie času ustanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, aby sa právo vykonalo, v dôsledku čoho povinný subjekt môže čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Premlčané právo nemožno oprávnenému priznať, i keď premlčaním právo samo osebe nezaniká, iba sa oslabuje, a to práve tým, že sa privodzuje zánik vynútiteľnosti

tohto subjektívneho práva. V dôsledku premlčania zaniká nárok, t. j. vynútiteľnosť prostredníctvom súdu, ale subjektívne právo trvá naďalej, avšak jeho uplatniteľnosť je obmedzená len na dobrovoľné splnenie zo strany povinného subjektu. Splnený premlčaný dlh nemožno vymáhať späť z dôvodu bezdôvodného obohatenia. Námietku premlčania môže povinný subjekt uplatniť v ktoromkoľvek štádiu konania až do právoplatného skončenia veci. Súd je tiež povinný pri nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy z úradnej povinnosti skúmať, či veriteľovo právo alebo vymáhaná pohľadávka sú premlčané, aj keď túto námietku dlžník nevzniesol. Účelom premlčania je tak jednak stimulovať subjekty k včasnému vykonaniu subjektívnych občianskych práv, jednak zamedziť tomu, aby dlžníci neboli ohľadne svojich povinností vystavení po časovo neurčitú dobu donucujúcemu zákroku zo strany súdov.

Pre práva z prepravy platí premlčacia doba podľa § 108 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ustanovenia je jej dĺžka jeden rok. Táto premlčacia doba začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať (uplatniť) po prvý raz podaním návrhu na súde. Ak je splnenie dlhu stanovené na presne určenú dobu, tak pre začiatok plynutia premlčacej doby je rozhodný okamih zročenosti dlhu, t. j. deň, keď mal dlžník splniť dlh, resp. začať s jeho plnením (doba splatnosti). V danom prípade bolo povinnosťou odporkyne zaplatiť cestovné v deň uskutočnenia prepravy dňa 22.7.2013 (deň porušenia povinnosti odporkyne mať zakúpený cestovný lístok), a právo sa mohlo vykonať po prvý raz v deň nasledujúci potom, kedy odporkyňa cestovala v dopravnom prostriedku navrhovateľa bez platného cestovného lístka dňa 23.7.2013. Plynutie premlčacej doby skončilo dňa 23.7.2014. Navrhovateľ si svoje právo na zaplatenie sumy 70,70 eura voči odporkyni z dôvodu, že dňa 22.7.2013 cestovala na linke Mestskej hromadnej dopravy číslo 4 v Nitre, uplatnil na súde dňa 28.7.2014, teda zjavne vo vzťahu k tomuto nároku po uplynutí premlčacej doby. Za premlčanú považoval súd aj uplatnenú sankčnú úhradu za cestovanie bez platného cestovného lístka dňa 22.7.2013, keďže nárok na jej zaplatenie nemôže vzniknúť samostatne a oddelene (aj keď môže byť samostatne a oddelene uplatnený na súde) len na základe osobitného zákona, ale len spolu s nárokom na zaplatenie cestovného a oba nároky tak vznikajú len a výlučne zo zmluvy o preprave v mestskej hromadnej doprave, resp. z jej porušenia, a to súčasne. Niet preto dôvodu nepovažovať aj nárok na zaplatenie sankčnej úhrady za cestovanie bez platného cestovného lístka dňa 22.7.2013 za právo z prepravy a posudzovať tak u tohto nároku podmienky premlčania inak, než v zmysle § 108 Občianskeho zákonníka.

Vychádzajúc z uvedených skutočností považoval súd nárok navrhovateľa na zaplatenie sumy 70,70 eura z dôvodu, že odporkyňa cestovala dňa 22.7.2013 na linke Mestskej hromadnej dopravy číslo 4 v Nitre bez platného cestovného lístka za premlčaný, keďže navrhovateľ podal návrh na súd až po uplynutí jednoročnej premlčacej doby až dňa 28.7.2014. Námietku premlčania vznesenú opatrovníčkou odporkyne považoval za dôvodnú a úspešné dovolanie sa premlčania pred súdom má za následok zánik vynútiteľnosti subjektívneho práva, v dôsledku čoho premlčané právo nemožno oprávnenému súdne priznať.

Za dôvodný považoval súd nárok navrhovateľa na zaplatenie sumy 70,70 eura z dôvodu, že odporkyňa cestovala dňa 14.8.2013 na linke Mestskej hromadnej dopravy číslo 17 v Nitre bez platného cestovného lístka, keďže odporkyňa porušila svoje zákonné povinnosti zaplatiť určené cestovné v sume 0,70 eura pri použití dopravného prostriedku navrhovateľa a pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom, či iným platným prepravným dokladom, zaplatiť sankčnú úhradu v sume 70 eur. Sumu 70,70 eura nezaplatila odporkyňa ani na základe dodatočnej výzvy navrhovateľa zo dňa 25.9.2013.

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov považoval súd návrh za opodstatnený len v časti o zaplatenie sumy 70,70 eura (cestovanie bez cestovného lístka dňa 14.8.2013), a preto mu vyhovel a uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 70,70 eura a nárok vo zvyšnej časti o zaplatenie sumy 70,70 eura (cestovanie bez cestovného lístka dňa 22.7.2013) považoval za premlčaný a z hľadiska procesnej ekonomie ďalej neskúmal opodstatnenosť tohto uplatneného nároku navrhovateľa, a preto ho zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa ustanovenia § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, keďže každý z účastníkov mal vo veci polovičný úspech.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trnave.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje a musí byť podpísané a datované. Ďalej musí byť v odvolaní uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
- účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
- v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
- účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
- rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát,
- súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy,
- konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z. z.; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.